

POSTANOWIENIE

23 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K.W. i K.W.1

przeciwko Bank S.A. w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank S.A. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31 października 2023 r., I ACa 206/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od Bank S.A. w W. łącznie na rzecz K.W. i K.W.1
5400 (pięć tysięcy czterysta) zł kosztów postępowania
kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za
opóźnienie po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego
postanowienia zobowiązanemu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 sierpnia 2022 r., XV C 1168/21, Sąd Okręgowy w Gdańsku zasądził od pozwanego banku na rzecz powodowego kredytobiorcy 293 679,28 zł z odsetkami i na rzecz córki kredytobiorcy 20 268,49 zł z odsetkami z tytułu zwrotu wszystkich świadczeń otrzymanych od powodów przez bank i jego poprzednika prawnego, jako świadczeń nienależnych.

Wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację banku.

Sąd drugiej instancji ustalił, że 30 marca 2007 r. między poprzednikiem prawnym pozwanego banku, a powódką i jej mężem doszło do zawarcia umowy kredytu hipotecznego. Na podstawie umowy bank udzielił kredytobiorcom kredytu w wysokości 78 101,91 CHF.

Kredytobiorcy zobowiązali się do spłaty kredytu wraz z odsetkami, a spłata kredytu miała następować w złotych. Zmiana kursu waluty miała wpływać na wysokość salda kredytu oraz raty kapitałowo-odsetkowej. Spłata kredytu udzielonego w złotych lub w walucie wymienialnej, wraz z należnymi odsetkami dokonywana miała być miesięcznie lub kwartalnie w zależności od postanowień zawartych w umowie. Regulamin stanowił, że kredyty udzielone w złotych są wypłacane i spłacane w złotych, przy zastosowaniu kursu kupna, waluty obowiązującego w banku w chwili wypłaty. Kredyty w walutach wymienialnych podlegać miały spłacie w złotych, przy zastosowaniu kursu sprzedaży waluty obowiązującego w banku w chwili spłaty. Wypłata kredytu nastąpiła 24 kwietnia 2007 r. w wysokości 178 072,35 zł, co odpowiadało 78 101,91 CHF.

Mąż powodowej kredytobiorcy zmarł, a spadek po nim nabyła żona i małoletnia córka po 1/2. Od 30 marca 2007 r. do 11 maja 2020 r. kredytobiorcy uiścili na rzecz banku i jego poprzednika prawnego z tytułu realizacji umowy 315 364,26 zł tytułem spłaty kapitału oraz 40 699,26 zł tytułem spłaty odsetek.

Sąd drugiej instancji uznał, że postanowienia umowy kredytu dotyczące indeksacji mogą być uznane za abuzywne, o ile nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, czyli nie zostały wyrażone prostym i zrozumiałym językiem. Brak jest podstaw, aby uznać, że klauzule waloryzacyjne zostały wyrażone w umowie kredytu w sposób jasny i precyzyjny. Przede wszystkim kredytobiorcy, jako konsumenci nie zostali przed zawarciem umowy poinformowani przez przedsiębiorcę o ryzyku kursowym w sposób, który mógłby uzasadniać przyjęcie, że główne świadczenie zostało sformułowane w sposób jednoznaczny. Bez znaczenia jest fakt złożenia przez kredytobiorców oświadczenia, iż są świadomi ryzyka kursowego, związanego ze zmianą kursu waluty indeksacyjnej w stosunku do złotego, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. Formalne poinformowanie strony powodowej o ryzyku kursowym nie jest wystarczające dla

uznania postanowień umowy dotyczących mechanizmu indeksacji za transparentne. Skutkiem zawarcia w umowie klauzul indeksacyjnych jest ryzyko kursowe, ponoszone przez obie strony umowy, przy czym ryzyko ponoszone przez przedsiębiorcę jest ograniczone, zaś ryzyko konsumenta nie jest niczym ograniczone. Sąd drugiej instancji nadmienił, że za niedozwolone postanowienia umowne należy uznać te klauzule zawarte w umowie z konsumentem, które uzależniają wysokość sumy, w jakiej kredyt ma być wypłacony i zwrócony, od decyzji tylko jednej ze stron, w dodatku strony silniejszej.

Wobec konkluzji, że umowa kredytu zawierająca abuzywne klauzule obejmujące główne świadczenia stron jako nieważna (bezskuteczna) ex lege nie wiąże stron ze skutkiem ex tunc, roszczenie kredytobiorców o zwrot spełnionego świadczenia było zasadne w świetle art. 410 k.c.

Pozwany bank wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie istotnego zagadnienia prawnego: czy dopuszczalne jest zasądzenie na rzecz konsumenta zwrotu uiszczonych przez niego świadczeń w związku uznaniem postanowień umowy powiązanej z walutą obcą za abuzywne, w sytuacji, gdy - wobec wcześniejszej i dobrowolnej spłaty kredytu, niepoprzedzonej ze strony konsumenta jakimkolwiek zastrzeżeniami - kwestionowana umowa kredytu została w całości wykonana i nie wiązała już stron; zzy uwzględnienie tego rodzaju świadczenia nie pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego.

Skarżący powołał się również na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jednak nie wskazał żadnego przepisu, którego wykładni Sąd Najwyższy miałby dokonać. Wskazał jedynie na kolejne zagadnienie prawne, a mianowicie, czy w przypadku jeżeli konsument w całości zrealizował umowę zawartą z przedsiębiorcą przed jakimkolwiek zmanifestowaniem faktu, iż kwestionuje postanowienia tak wykonywanej umowy, zaś świadczenia te były realizowane bez zastrzeżenia zwrotu, fakt ten powinien być brany pod uwagę przez sąd orzekający.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Bank nie objął wnioskiem o przyjęcie skargi do rozpoznania zagadnienia abuzywności postanowień umowy przewidujących dokonywanie przeliczeń złotych na CHF i odwrotnie kursami ustalany jednostronnie przez bank. Natomiast uchwałą całego składu Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, do rangi zasady prawnej podniesiono tezy:

- 1) w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określania kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów;
- 2) w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Powyższe tezy, wiążąc w niniejszej sprawie (art. 88 u.s.n.), uniemożliwiają przyjęcie skargi kasacyjnej w oparciu o powyższe podstawy, gdyż wykluczają istnienie stosunku prawnego po usunięciu z treści umowy kredytu indeksowanego źródła kursu walutowego. W celu uwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący musiałby zakwestionować tezę Sądu drugiej instancji o nieuczciwym charakterze przeliczników walutowych ustanowionych w umowie lub zakwalifikowaniu umowy jako umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej.

Należy przy tym zaznaczyć, że na podstawie art. 385² k.c. dla stosowania art. 385¹ k.c. istotna jest chwila zawarcia umowy (uchwały w składzie 7 sędziów SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2, z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56), a nie ewentualne, późniejsze zmiany nieważnej umowy lub stanu prawnego (jak wejście w życie art. 69 ust. 3 pr.bank.), chyba że przepisy przejściowe stanowiłyby o sanowaniu nieważnych umów. Także wykonanie umowy w całości nie ma znaczenia prawnego jako zdarzenie mające miejsce po zawarciu umowy. Nie ma także przyczyn aksjologicznych przemawiających za uzależnieniem ważności umowy od tego, czy została wykonana w całości czy w części.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. kredytobiorcom przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(G.N.-J.)

[a.ł]